

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 30/5/2019
Αριθμ. Πρωτ.: 74/23479

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Μέτρα πρόληψης προστασίας φοινικοειδών από το έντομο
Rhynchophorus ferrugineus»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 5268/01-02-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Σ. Βαρδάκης** και **Μ. Θραψανιώτης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το έντομο *Rhynchophorus ferrugineus* (κν Κόκκινο σκαθάρι των φοινικοειδών) διαπιστώθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το έτος 2005 στο Ηράκλειο της Κρήτης. Με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2007/365/ΕΚ, όταν βρισκόταν σε ισχύ, είχαν ληφθεί από το έτος 2007 επείγοντα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και εξάπλωσης του εν λόγω εντόμου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των οποίων ήταν:

- Η εισαγωγή και διακίνηση ευπαθών φυτών πραγματοποιείται μόνον κάτω από ειδικές προϋποθέσεις.
- Τα Κράτη-Μέλη πραγματοποιούσαν επίσημες ετήσιες έρευνες (επισκοπήσεις).
- Καθορίζονταν οριοθετημένες περιοχές στις περιπτώσεις επιβεβαιωμένης εμφάνισης του επιβλαβούς οργανισμού.
- Λαμβάνονταν κατάλληλα μέτρα εκρίζωσης του εν λόγω οργανισμού.
- Καταρτιζόνταν και εφαρμόζονταν σχέδια δράσης.

Για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων:

- ✓ Είχαν συνταχθεί αναλυτικές οδηγίες από την αρμόδια Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).
- ✓ Ο επιβλαβής οργανισμός ήταν ενταγμένος στο επίσημο ετήσιο πρόγραμμα επισκοπήσεων επιβλαβών οργανισμών καραντίνας από το έτος 2009. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα χρηματοδοτείτο από το ΥΠΑΑΤ και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συντονιζόταν από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), ενώ η υλοποίησή του έγινε σε συνεργασία του Τμήματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της ως άνω αρμόδιας Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ και των Επίσημων Εργαστηρίων του ΜΦΙ. Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι για το έντομο *Rhynchophorus ferrugineus* ελέγχθηκαν μακροσκοπικά περισσότεροι από 800.000 φοίνικες το χρονικό διάστημα των ετών 2009 έως 2017 σε όλη την Ελλάδα. Ειδικότερα, στον Νομό Λασιθίου ελέγχθηκαν περισσότερα από 60.00 φοινικοειδή. Καθόλα τα έτη των ελέγχων δεν διαπιστώθηκαν προσβεβλημένα δέντρα του είδους *Phoenix theophrasti*, αν και σε κάποιες περιπτώσεις βρέθηκαν ενήλικα του εντόμου εντός των ορίων του φοινικοδάσους του Βάι. Η παρουσία του εντόμου *Rhynchophorus ferrugineus* είχε διαπιστωθεί από την έναρξη του προγράμματος (2009) στον Νομό Λασιθίου και από το έτος 2013 η περιοχή του Βάι βρίσκεται εντός των οριοθετημένων ζωνών. Μακροσκοπικοί έλεγχοι συνεχίστηκαν και τα επόμενα έτη μέχρι και το έτος 2017.

Ωστόσο, παρά τα επείγοντα μέτρα της προαναφερθείσας Απόφασης 2007/365/ΕΚ, ο εν λόγω οργανισμός διαδόθηκε ευρέως στον Ενωσιακό Χώρο, όπου υπάρχουν ευπαθή φυτά και ευνοείται η ανάπτυξη και διασπορά του εντόμου από τις κλιματικές συνθήκες. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατή η πρόληψη της περαιτέρω εισαγωγής και εξάπλωσης του επιβλαβούς οργανισμού στο μεγαλύτερο μέρος του εδάφους της Ένωσης. Για τον λόγο αυτόν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την αριθμ. 2018/490 απόφασή της, ήρε τα επείγοντα μέτρα, καθώς το συγκεκριμένο είδος θεωρείται, πλέον, ως εγκαταστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επομένως, η παρουσία του οργανισμού *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) σε ευπαθή φυτά που εντοπίζονται στον αστικό ιστό ή σε δασικό περιβάλλον, δεν απαιτεί τη λήψη μέτρων καραντίνας.

Πλέον των ανωτέρω, σημειώνεται ότι το ΜΦΙ έχει εξειδικευμένη τεχνογνωσία και εμπειρία στην υλοποίηση έργων για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του εντόμου *Rhynchophorus ferrugineus*, καθώς συμμετείχε σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα, όπως το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα με τίτλο: PALMPROTECT FP7 «Strategies for the eradication and containment of the invasive pests *Rhynchophorus ferrugineus* Olivier and *Paysandisia archon*», αλλά και εθνικά προγράμματα, όπως το πρόγραμμα με τίτλο: «Βελτιστοποίηση του συστήματος ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του *Rhynchophorus ferrugineus* στο Πεδίο του Άρεως».

Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι από πειράματα που έγιναν από Ερευνητές του ΜΦΙ στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Ευρωπαϊκού Προγράμματος Palm Protect (www.Palmprotect.eu), διαπιστώθηκε ότι το ενδημικό της Ελλάδος είδος Φοίνικα *Phoenix theophrasti*, είναι, επίσης, ευαίσθητο σε προσβολή από το έντομο *Rhynchophorus ferrugineus*, αν και σε μικρότερο βαθμό από τον κανάριο φοίνικα *Phoenix canariensis*.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι για την παρακολούθηση της φαινολογίας και πληθυσμιακής διακύμανσης του εντόμου αξιολογήθηκαν από το ΜΦΙ, σε συνεργασία με άλλους Ευρωπαϊκούς φορείς (Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ινστιτούτα), διάφοροι τύποι παγίδων και προσελκυστικά. Οι πυραμοειδείς παγίδες τύπου Picusan®, σε συνδυασμό με προσελκυστικό τη φερομόνη του εντόμου και βοηθητικές ουσίες (ethyl acetate/ethanol), αποδείχθηκαν οι πλέον ενδεδειγμένες για την παρακολούθηση του εντόμου.

Σε κάθε περίπτωση, η κατάρτιση προγραμμάτων προστασίας των φυτικών ειδών που βρίσκονται μέσα σε δάση αποτελεί αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών & Αγροπεριβάλλοντος του συνερωτώμενου Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη
3. Βουλευτή κ. Μ. Θραψανιώτη